

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
1.	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša	Analizirajući izmjene i dopune dokumenta u odnosu na raniju verziju, utvrđeno je da su djelimično dopunjena određena poglavlja, da su uneseni neki novi podaci, pojedini upitni dijelovi su izbačeni, ali dokument nije kvalitativno unaprijeđen, niti je ispunio glavnu svrhu, odnosno nije dao odgovor da li je Plan okolišno i strateški provodiv i održiv. Dio Izvještaja „Opis sadržaja i ciljeva Plana, te odnos prema drugim planovima ili programima“, koji je ključan za kompletnu strategijsku procjenu, je parcijalan i neadekvatan, posebno sa stanovišta povezanosti sa drugim planovima i politikama. Odnos IDRP SRP Bjelašnica i Plana iz 1982. godine nije prikazan, naročito koji sadržaji su Planom iz 1982. godine bili planirani, da li su obuhvati podudarni, koliko i koji objekti su izgrađeni u okviru istog i sl. U Odluci o pristupanju IDRP SPR Bjelašnica navedena je smjernica „Izvršiti usklađivanje Izmjena Plana sa donesenim odlukama o pristupanju izradi urbanističkih projekata, projekata koji su u fazi izrade i usvojenim projektima donesenim od strane Općinskog vijeća Trnovo“. Osim što se radi o inverznom postupku da se planovi višeg reda usklađuju sa nižim, najvećim dijelom je izostalo konkretno navođenje šta je sve planirano donesenim urbanističkim projektima i koji su sadržaji (objekti) su već izgrađeni. Nedostaje precizan opis planova kontaktnih područja u kojim skijaška infrastruktura (npr. U zoni A proširivanje skijaških staza, izgradnja žičara i ski liftova) počinje ili se završava. Nedostaje osvrt na RP „Sportsko-rekreativno područje Igman“, odnosno UP „Igman-Veliko Polje“ čija je priprema u toku i koji takođe predviđa više istih i sličnih sportsko-rekreativnih sadržaja. Zbog navedenog nemoguće je utvrditi zbirne i sinergijske uticaje, potencijalne konflikte u prostoru i moguće štetne posljedice, pa samim tim nedostaju i mjere ublažavanja i eventualni alternativni prijedlozi. Izuzev djelimično pobrojanih objekata društvene infrastrukture, smještajnih i ugostiteljskih objekata, nepoznat je ukupan broj planiranih sadržaja da bi se pravilno procjenio uticaj na biodiverzitet, fizički diverzitet, produkcija otpadnih voda, potrebe za resursima (voda, energija). U većem dijelu izvještaja koriste se neažurni podaci, uočava se da nedostaju brojni relevantni pokazatelji.	Stav IG Banja Luka: Dio Izvještaja „Opis sadržaja i ciljeva Plana, te odnos prema drugim planovima ili programima“ dopunjen je sa drugim planovima (UP Igman-Veliko Polje, RP Javorov do, RP SRC Bjelašnica-D. Grkarica-Prečko polje-Kolijevka). Nakon Analize planova u kontaktnoj zoni, dat je komentar o uticaju planiranih sadržaja na šire područje (Tabela br 2). U Izvještaj je ugrađen Izvod iz RP Bjelašnica iz 1982. godine. U Izvještaju su obrađeni svi UP-ovi koji su u obuhvatu IDRP SPR Bjelašnica. Uticaji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na lokalitetu Gornja Grkarica obrađeni su u poglavlju 5. Značajni uticaji plana. Planirana aktivnost izgradnje lokalnog prečištača za tretman otpadnih (sanitarnih) voda, u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“ broj 15/21) i Uredbom o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/21) spada u projekte koji mogu imati značajan uticaj na okoliš obzirom na njihovu prirodu, veličinu ili lokaciju te je prilikom provođenja ove aktivnosti potrebno sprovesti procedure koje su definisane predmetnom zakonskom regulativom. Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: – IDRP Bjelašnica prikazuje osvrt na RP Bjelašnica iz 1982. g. – Kako se radi u izmjenama i dopunama po skraćenom postupku nije rađena ažurna geodetska podloga koja bi bila osnova za evidentiranje post. stanja izgrađenosti.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		Strateška procjena predmetnog Plana na okoliš nije posvetila dužnu pažnju sagledavanju uticaja na okoliš postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda, posebno na lokalitetu Gornja Grkarica. Postrojenja za tretman otpadnih voda spadaju u grupu pogona i postrojenja koja predstavljaju opasnost za okoliš, zbog načina upravljanja lokacijom i zbog materijala koje koriste. Recipijent za prihvatanje tretirane otpadne vode potok Grkarica, promjenjen je u Zahtjevu za okolinsku dozvolu u rijeku Presjenicu. U Zahtjevu nije dato obrazloženje za navedenu promjenu, niti na osnovu čega je izvršen odabir rijeke Presjenice. Na osnovu kojih podataka je napravljena analiza ulaznog opterećenja i prihvata fekalne kanalizacije od objekata koji će biti priključeni, kada im se ne zna tačan broj. Potrebno je sagledati i u obzir uzeti i alternativne opcije po pitanju lokacije prečištača i po pitanju tehnoloških rješenja. Zaključno rješenje je da je Izvještaj o SPUO za IDRP SRP Bjelašnica neprihvatljiv i da mora pretrpjeti značajne dorade. Preporučuje se odgovoran i zajednički rad svih relevantnih aktera u procesu donošenja Plana.	- Imajući u vidu da su prije donošenja Odluke o pristupanju izradi predmetnog Plana usvojene Odluke o provođenju pojedinih urbanističkih projekata, kao i Odluke o pristupanju izradi drugih, smjernica da se izvrši usklađivanje detaljne planske dokumentacije, je navedena u smislu da se utvrdi da li planirana rješenja UP.-va mijenjaju odnosno ne mijenjaju osnovnu koncepciju predmetnog Plana, a što ima i zakonsko uporište (Zakon o prostornom uređenju, „Sl.nov. br: 24/17, član 28.“) - Za svaki urbanistički projekat definisani su urbanističko-tehnički pokazatelji, a predmetnim Planom su dati i sagledani ukupni parametri planiranih sadržaja (ukupna tlocrtna površina i ukupan BGP). Zavod, kao koordinator SPUO je dostavio na uvid pomenute Urbanističke projekte, iz kojih se mogao utvrditi ukupan broj objekata, te planirani sadržaji. - Idejnim rješenjem snabdijevanja vodom i odvodnja otpadnih i oborinskih voda, a koji je sastavni dio predmetnog Plana, definisan je recipijent za prihvatanje tretiranih otpadnih vode: potok Grkarica, pritoka vodotoka Presjenice, a koji je utvrđen Zaključkom sa sastanaka održanih dana 17.12.2018. godine sa nadležnim iz Ministarstva privrede KS i Ministarstva komunalne privrede KS, dana 25.12.2018. godine sa Načelnikom Općine Trnovo i KJKP “Vodovod i kanalizacije” doo. Sarajevo, te JKP “Trnovo” doo. Trnovo. - U tekstualnom dijelu idejnog rješenja navedeno je da će se u narednim fazama projektne dokumentacije, sa aspekta odvodnje i tretmana otpadnih voda detaljnije definisati svi ostali parametri. - Pri proračunu ulaznog opterećenja i prihvata fekalne kanalizacije se ne uzima broj objekata već broj potrošača odnosno ES, a koji su utvrđeni u okviru Urbanističkih projekata.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
2.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	Ne može dati pozitivno mišljenje na prijedlog Izmjena i dopuna RP „SRP Bjelašnica“ obzirom da će realizacija plana dovesti do ireverzibilne degradacije okoliša. U Mišljenju 04-19-773/20 od 05.01.2021. godine (u prilogu) navode, da je predmetno područje identificirano kao dio Natura 2000 područja Bjelašnica-Igman-Visočica-Treskavica unutar kojeg su utvrđenje strogo zaštićene vrste sa svojim staništima i vrste sa Crvene liste Federacije BiH, te ukazuje na činjenicu da je zakonskom legislativom Federacije BiH iz oblasti zaštite prirode zabranjeno poduzimanje aktivnosti kojima se mogu ugroziti divlje vrste i njihova staništa. Navode da nije uzet u razmatranje negativan uticaj na EMERALD područje kanjona Rakitnice, predlažu izuzimanje dijela područja u smislu zaštite (npr. kao Ravna Vala). Krajnji zaključak je da glavna odrednica budućeg razvoja KS, kao turističke destinacije, treba biti zasnovan na sačuvanim prirodnim vrijednostima, a ne na devastiranju prostora. -napominju da je pogrešna konstatacija u Izvještaju da nisu rađene valorizacije prostora	Stav IG Banja Luka: Područje Natura 2000 Bjelašnica – Igman – Visočica - Treskavica sa svojim vrstama i staništima obrađeno je u novoj verziji Izvještaja. U poglavlju 2.1.9. Zaštićena područja obrađeno je i Emerald područje kanjona Rakitnice koje se ne nalazi u obuhvatu. Od planiranih skijaške staze, saobraćajnica i objekti u neposrednoj blizini prašumskog rezervata se odustalo. Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: – Predmetnim Planom izdvojen je prašumski rezervat Ravna Vala, tačnije definisane su zaštitne šume i šume sa posebnim namjenama. Međutim, u neposrednoj blizini Ravne Vale je planirana skijaška staza, saobraćajnica i smještajni kapaciteti (hoteli), a koji zajedno sa obuhvatom Plana „Bukova ravan“ se nalaze u rezervatu tetrijeba, divokoze i medvjeda. – Zavod, kao Nosioc izrade Plana će nakon donošenja zajedničkog Zaključka svih ključnih subjekata planiranja o prihvatanju/neprihvatanju primjedbi iste implementirati u Planu.
3.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	U mišljenju broj 07-21-1/2-25/21 od 04.01.2021. godine (u prilogu) se ne izvještava o prihvatanju Izvještaja o SPUO. Stav Ministarstva je da Izvještaj treba doraditi u određenim dijelovima. Uskladiti terminologiju, okoliš ili životna sredina. Dodati izvore podataka. Dodati u Tabelu 1. Plan upravljanja vodnim područjem rijeke Save u Federaciji BiH (2016-2021). Na str. 45. iza navedene „Odluke o zaštitnim zonama Sarajevskog polja“ dodati „Odluku o odvodnji otpadnih voda“ ukoliko postoji. Na str. 99. precizirati da li su navedeni kumulativni uticaji na okoliš. Na str 101. umjesto „mjere za zaštitu okoliša“ promijeniti na „prijedlog mjera zaštite okoliša. Dodati „konkretne aktivnosti“ koje će imati vezu sa primjenom predloženih mjera zaštite okoliša. Na str 102. uskladiti broj službenih novina prilikom navođenja „Uredbe od uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije“ Navedeni tekst u tač. 18. i 19. potrebno uvezati sa Prijedlogom praćenja Programa mjera	Stav IG Banja Luka: Primjedba je djelimično prihvaćena. Na nivou Kantona Sarajevo nije donesena „Odluka o odvodni otpadnih voda“ te iz tog razloga nije ni navedena u Izvještaju o SPUO. Poglavlje 6. Mjere zaštite okoliša, uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih uticaja provedbe plana ili programa na okoliš je pretrpilo značajne izmjene, te poslednje 4 primjedbe nisu usvojene.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
4.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	U mišljenju 07-05-21-39359-8/19 od 04.01.2021. godine (u prilogu) akcenat je na zaštiti voda. U Mišljenju napominju obavezu zaštite voda u skladu sa Okvirnom direktivom o vodama 2000/60/EC i Zakonom o vodama (Sl.novine FBiH broj 70/06), kao i činjenicu da se predmetni obuhvat nalazi u III zoni sanitarne zaštite izvorišta Sarajevsko polje te samim tim planiranje sadržaja podliježe određenim ograničenjima. Planeri prostora trebaju uzeti u obzir značaj lokaliteta s posebnim osvrtom na aspekt vodosnabdijevanja, odvodnje i tretmana otpadnih voda, interakciju voda i šuma, te na osnovu toga odrediti namjenu objekata u obuhvatu RP-a. U Mišljenju se navodi da se za potrebe sadržaja predmetnog Plana dodatno povećava potrošnja vode, što predstavlja pritisak i na izvorište i na vodovodni sistem (trenutno nedovoljan za snabdijevanje grada Sarajeva). Takođe, odvodnja fekalnih voda je dodatno opterećenje na fekalni kolektor Bjelašnica-Igman-Hadžići, te se postavlja pitanje da li postojeći kapacitet može da zadovolji planirane sadržaje. Pitanje recipijenta za ispušt otpadnih voda sa parking mjesta, saobraćajnica, krovnih površina i drugih sadržaja nije jasno definisano. Krajnji zaključak je da sadržaji u obuhvatu IDRP SRP Bjelašnica trebaju biti pažljivo odabrani i prostorno raspoređeni, na način da smanjuju negativne uticaje na okoliš, te je u tom smislu potrebno uspostaviti ravnotežu između potreba razvoja općine Trnovo i valorizacije prostora u cilju ekonomskog razvoja s jedne strane i zaštite okoliša, čiji je sastavni dio i zaštita voda, s druge strane. Naglašavaju i problem trajnog zauzimanja prostora izgradnjom planiranih objekata.	Stav IG Banja Luka: Odlukom o zaštiti izvorišta vode za piće Sarajevskog polja (Sl. Novine grada Sarajeva 2/87) definisana su ograničenja za svaku zonu, takođe Zakon o vodama (Sl. Novine FBiH 70/06) ukazuje na Pravilnik o načinu utvrđivanja uvjeta za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva (Sl. Novine FBiH 88/12) u kojem su detaljno navedene aktivnosti i nivo ograničenja njihove primjene po pojedinim zaštitnim zonama. U poglavlju 5. <i>Značajni uticaji plana</i> detaljno su obrađene sve planirane aktivnosti sprovođenjem kojih se očekuju značajni pritisci na okoliš. Među komponentama koje su obrađene je i Zaštita zemljišta od zađenja (sa aspektom i na problem zauzimanja zemljišta)

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		U mišljenju broj 07-01-39359/19 od 10.03.2023. godine, akcentat je na sljedeće oblasti: <u>Vodosnadbijevanje-Vodovodni sistem</u> Potrebno je obezbijediti $Q = 73,19 \text{ l/sec}$ za sanitame potrebe za specifičnu potrošnju od $q = 250 \text{ l/st/dan}$ i 18 l/sec za gašenje požara. Potrebna količina vode je proizašla iz broja potrošača gdje se navodi broj od 17 000 stanovnika (korisnika). Napominju da dimenzionisanje vodovodnih sistema treba biti na maksimalnu dnevnu i satnu potrošnju, jer se u planiranim sadržajima i takvoj turističkoj destinaciji očekuje mnogo veći broj potrošača od 17 000 zbog korištenja skijaških staza, što je potvrđeno nakon informacija i konsultacija sa KJP "ZOI 84 Olimpijski Centar Sarajevo" d.o.o. Sarajevo. Također, imajući u vidu da su izgrađene dvije akumulacije i da se planira izgradnja treće akumulacije za potrebe zasnježivanja skijaških staza Izvještaj nije predvidio sa kojih izvorišta će se obezbijediti nove količine vode za punjenje akumulacija. Nije jasno odakle se planiraju dovesti nove količine vode (da li postoje takva izvorišta) koje su potrebne za planirane sadržaje imajući u obzir ograničene kapacitete Vodovodnog sistema "Hojta-Bjelašnica-Igman", gdje izvorišta tog vodovodnog sistema imaju kapacitete: Pršetak $q = \text{do } 10 \text{ l/sec}$ i izvorište Velika Vrela $q = \text{do } 10 \text{ lit/sec}$. Smatramo da treba definisati trase novih cjevovoda, rezervoara, pumpnih stanica, muljnih ispusta, prekidnih komora, te puteva potrebnih za izgradnju i održavanje tih objekata. U dostavljenom Izvještaju nije definisano odakle se planiraju snabdijevati vodom tri akumulacije za zasnježivanje skijaških staza, gdje je ukupno cca $102\,000 \text{ m}^3$ čiji su kapaciteti sljedeći: ○ Akumulacija I $V = 14\,000 \text{ m}^3$ – Izgrađena ○ Akumulacija II $V = 45\,000 \text{ m}^3$ – Izgrađena ○ Akumulacija III $V = 43\,000 \text{ m}^3$ – Planirana Obezbjedeње dovoljnih količina vode za predložene sadržaje u sklopu "Izmjena i dopuna Regulacionog plana "Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica", podrazumijeva velike zahvate u prostoru za izgradnju vodovodne infrastrukture (kaptaze, rezervoare, prekidne komore, cjevovode, pumpne stanice, pristupne puteve). Izgradnja takve infrastrukture podrazumijeva krčenje šuma i gradnju u prostoru na što u dostavljenom izvještaju nema precizne procjene uticaja na vode. Na primjer gdje su nova izvorišta, trase cjevovoda i pristupnih	Stav IG Banja Luka: Primjedbe se odnose na IDRP. U poglavlju 5. <i>Značajni uticaji plana</i> detaljno su obrađene sve planirane aktivnosti sprovođenjem kojih se očekuju značajni pritisci na okoliš i vode. U Izvještaju o strateškoj procjeni izmjenjena je planirana aktivnost za procjenu na izgrađeni prečistač. Uzeta je u obzir i data je procjena na proširenje kapaciteta lokalnog prečistača za tretman otpadnih (sanitarnih) voda - sukladno izgradnji novih objekata. U poglavlju 6. <i>Mjere zaštite okoliša, uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih uticaja provedbe plana ili programa na okoliš</i> definisana je mjera za upravljenje muljem iz prečistača i dovoljna je za ovaj nivo procjene. Stav IG Banja Luka na segmente krčenja šume za potrebe izgradnje planiranih aktivnosti: Ove primjedbe su uvažene koliko se moglo uvažiti na nivou Strateške. Na osnovu ovih primjedbi se i odustalo od nekih sadržaja u IDRP-u. Za segment analiza uticaja izgrađenih objekata stav IG Banja Luka je sljedeći: U Izvještaju o strateškoj procjeni za analizu uticaja izgrađenih objekata sve je obrađeno i analizirano čak i na većem nivou detaljnosti nego što zahtjeva sam dokument. Suština je da će se za pojedine projekte raditi Studije uticaja na okoliš gdje će se detaljnije analizirati uticaji i definisati mjere. U Izvještaju o strateškoj procjeni je navedeno za koje projekte se provodi postupak procjene uticaja u skladu sa zakonskom legislativom. Stav IG Banja luka na segment šumarstvo i lovstvo je sljedeći: U poglavlju 5. <i>Značajni uticaji Plana</i> izmjenjena je analiza uticaja za planske aktivnosti za koje je utvrđeno da dovode do negativnog ili pozitivnog doprinosa stanju komponenti okoliša. Izmjena se odnosi za planske aktivnosti: Izgradnja novih skijaških staza i Izgradnja novih žičara i ski liftova.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		puteva, da li ima krčenja šume i u kojoj mjeri i koja je to površina u hektarima (ha). U Izvještaju nema uopšte osvrt na sistem pražnjenja akumulacija niti je on planiran. Pražnjenje akumulacija u cilju njene stabilnosti, popravke, zamjene opreme, kvarova, eventualnih pukotina i curenja podrazumijeva njeno pražnjenje, a nije poznat recepijent-prijemnik tih ogromnih količina vode niti trase odvodnih cjevovoda. Poznato je da zbog tih nedostataka akumulacije nemaju vodne dozvole, a da bi ih pribavili potrebno je isprojektovati, izgraditi sistem pražnjenja akumulacija, što podrazumijeva definiranje recepijenta i njegova rezervacija u prostoru, trase cjevovoda-kanala, možda rezervne akumulacije manjeg kapaciteta, a sve su to zahvati u prostoru koji imaju uticaja na okoliš. <u>Odvodnja otpadnih voda – kanalizacioni sistem</u> Odvodnja sanitarno-fekalnih voda iz sadržaja predviđenih "Izmjenama i dopunama Regulacionog plana "Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica" prema Izvještaju o strategijskoj procjeni uticaja na okoliš planirana je većim dijelom preko: – Postojećeg fekalnog kolektora Bjelašnica-Hadžići-Butile profila DN 300 mm. – Prečišćavanjem vode preko prečištača sanitarno-fekalnih voda kapaciteta 8500 ES (ekvivalentnih stanovnika), koji se nalazi na Gornjoj Grkarici. <u>Odvodnja kolektorom Bjelašnica-Hadžići</u> Postojeći fekalni kolektor Bjelašnica-Igman-Brezovača-Hadžići-Butile ima profil DN 300 mm koji prema proračunu koji je dao KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o Sarajevo, a naveden je u Izvještaju može da zadovolji potrebe od 10 867 ES, ili $Q_p=62,15$ l/sec pri koeficijentu dnevne neravnomjernosti $k_{dn}=1,2$, zatim, brzini tečenja $v=0,91$ m/s i koeficijentom satne neravnomjernosti $k_h=1,7$. Imajući u vidu da će realizacijom planiranih aktivnosti broj korisnika vodovodne i kanalizacione mreže biti prema Izvještaju oko 17 000 korisnika, a do kraja realizacije planiranih aktivnosti i veći, te će zbog namjene prostora za turizam koeficijenti satne-k_h i dnevne neravnomjernosti-k_{dn} biti veći.	Skijaška staza koja je bila planirana u dijelovima odjela 105, 109 i 110 (GJ „Igman“) i izgradnja žičare SC Trnovo – Crni vrh 2 koja je bila planirana dijelom odjela 105 (GJ „Igman“) a koje ulaze u lovno-uzgojni rezervat neće dovesti do uklanjanja šumske vegetacije u široj okolini prašumskog rezervata i do izolacije samog prašumskog rezervata, odnosno prekidanja kontinuiteta koji prašumski rezervat ostvaruje sa okolnim šumskim sastojinama. Razlog tome je odustajanje od izgradnje skijaške staze i žičare koje su bile planirane na ovim dijelovima odjela. Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: Prilikom izrade idejnog rješenja faze hidrotehnike Plana dat je osvrt i na nova potencijalna izvorišta na Općini Trnovo, sa kojih bi se mogle obezbijediti dodatne količine vode za ovo područje a i šire. Planom je uzeta specifična potrošnja vode od 150 l/st. dan, zbog planiranih sadržaja koji imaju veće potrebe za vodom za razliku od potrošnje domaćinstva, iako je Agencija za vodno područje Save svojim mišljenjem dostavljenim u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO, januar 2021.godine dala preporuku da se za specifičnu potrošnju vode uzme 136 l/st. dan. Planom je data projekcija očekivanog broja korisnika od 17.000 na predmetnom lokalitetu, od kojih se jedan dio tretira kao „potrošači“, a drugi dio kao „posjetitelji“. Idejnim rješenjem planirana je vodovodna i kanalizaciona mreža na osnovu BGP objekata, odnosno prihvatnog kapaciteta stalnih i privremenih korisnika objekata, pri čemu su rezervoari, kao i transportni cjevovodi planirani na maksimalnu dnevnu potrošnju a distribicioni cjevovodi na maksimalnu satnu potrošnju vode. Također, kapaciteti postojećih i planiranih rezervoara odnosno profili cjevovoda, mikro lokaliteti rezervoara, pumpne stanice kao i trase cjevovoda su definisani kroz idejno rješenje, uz uvažavanje do sada izrađene projektne dokumentacije.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		Može se zaključiti da u vremenu potpune implementacije planiranih aktivnosti i sadržaja tj. završetkom svih planiranih sadržaja postojeći javni kanalizacioni sistem neće imati dovoljan kapacitet za prijem sanitarno-fekalnih voda, te ga treba rekonstruisati u segmentu povećanja kapaciteta i odabirom cijevi s najvećim stepenom vodonepropusnosti. Posebno s aspekta što kolektor Bjelašnica-Igman-Brezovača-Hadžići dijelom prolazi kroz IV vodozaštitnu zonu izvorišta Sarajevsko polje (prema usvojenom Elaboratu). U dostavljenom Izvještaju ovaj segment nije dovoljno elaboriran niti razrađen te ga treba doraditi uz detaljnu analizu i uticaj na okoliš i vode. <u>Prečišćavanje preko prečistača fekalnih voda na Grkarici</u> Dio fekalnih voda iz obuhvata "Izmjena i dopuna Regulacionog plana "Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica" planira se dovesti na biološki prečistač otpadnih fekalnih voda koji je lokacijski smješten na Gomjoj Grkarici, kapaciteta 8500 ES s ispuštom prema Izvještaju u suhi potok Grkarica. Ispuštanje voda iz prečistača u praksi se vrši u velike vodotokove-rijeka koje imaju mogućnost razređivanja sadržaja i brzi pronos sadržaja, što u konkretnom slučaju nije ispoštovano, već se ispuštanje vrši u pretežno suhi potok (povremeni). U cilju smanjenja uticaja akcidentnih zagađenja koja se mogu desiti (zbog kvara prečistača, ili incidentnog zagađenja koje dolazi na prečistač ili drugo), a zbog negativnog uticaja zagađenja na površinske vode koje gravitiraju slivu Željeznice, potrebno je otpadne vode nakon prečišćavanja potisnim cjevovodom spojiti na kolektor Bjelašnica-Igman-Hadžići, jer za to postoje i tehničke i prostorne mogućnosti. Tako bi se otklonile mogućnosti zagađenja površinskih i podzemnih voda od voda iz prečistača i eventualnih akcidenata. U izvještaju nije definiran način zbrinjavanja mulja iz prečistača koji je produkt tretmana fekalnih voda, što podrazumijeva njegovo privremeno i trajno zbrinjavanje, pa kao takav predstavlja nedostatak ovog Izvještaja. Imajući u vidu da se u Kantonu Sarajevo nije riješio problem trajnog zbrinjavanja mulja ovaj segment je izrazito složen pa mu se treba u Izvještaju posvetiti posebna pažnja i precizna elaboracija.	S obzirom je Ministarstvo privrede KS u svom aktu navelo da je moguće očekivati veći broj korisnika prostora, Zavod smatra da ukoliko, prilikom organizacije nekih značajnih događaja (manifestacije, takmičenje itd.) dođe do povećanja broja posjetitelja u odnosu na Planom utvrđeni broj, da je obaveza Organizatora da prilikom izrade plana aktivnosti organizacije uzme u obzir potencijalni pritisak na prostor. Fokus Plana aktivnosti Organizatora treba biti i povećanje potrebnih količina vode za piće, produkcija otpadnih voda kao i ambalažnog otpada, na način da planira dopremu flaširane vode, postavljanje punktova sa mobilnim toaletima uz adekvatan monitoring, kao i postavljanje posuda za selektivno prikupljanje otpada. Zavod je na raspolaganju imao Plan aktivnosti KJP ZOI 84 OSC d.o.o. Sarajevo za lokalitet Bjelašnica, decembar 2011. godine, te je u skladu s tim imao u vidu da će se akumulacije za zasnježivanje puniti iz rezervoara smještenom na lokalitetu Babin do, u kojem se prikupljaju oborinske vode (prikazano na grafičkom dijelu faze hidrotenike – odvodnja otpadnih i oborinskih voda). Eventualno dopunjavanje akumulacija će se vršiti iz javnog vodovodnog sistema, na način koji propiše Operator vodovodnog sistema. Način punjenja i pražnjenja akumulacija, odabir trasa cjevovoda, odabir pumpi itd. je predmet tehničke dokumentacije. Sugeriramo da se razmotri mogućnost, pražnjenja jedne akumulacije gravitacionim punjenjem druge, kao i upotrebe potopnih pumpi pomoću kojih će se oborinska voda razlijevati po terenu, sistemski u vremenskim intervalima. Imajući u vidu da se Plan nalazi u III vodozaštitnoj zoni izvorišta prema Odluci o zaštiti izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju sa Programom zaštite izvorišta (Službene novine Grada Sarajevo, broj: 2/87), te predstavlja osjetljivo područje, planeri su prilikom izrade idejnog rješenja vodili računa da tehnička rješenja prikupljanja odvodnje i tretmana otpadnih voda budu u skladu sa propisanim mjerama zaštite iz prethodno spomenute Odluke i drugih zakonskih propisa, kako u cilju smanjenja negativnog uticaja na izvorište Sarajevsko polje, tako i okoliš u cjelini.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		Navode da je biološki prečistač izgrađen, pa Izvještaj o strateškoj procjeni treba uzeti u obzir i dati procjenu na izgrađeni prečistač i njegov uticaj na okoliš, a ne kao planiranu aktivnost. A takva procjena podrazumijeva drugačiji pristup, jer sada već znaju karakteristike, mjesto, kapacitet i tehničke mogućnosti prečistača. <u>Krčenje šume za potrebe izgradnje planiranih aktivnosti</u> Ovo Ministarstvo je prethodno dalo prijedloge, primjedbe i mišljenje aktom broj: 07-05-21-39359- 8/19 od, 04.01.2021. godine na Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja na okoliš za "Izmjene i dopune Regulacionog plana "Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica", te sugeriralo da se umanjí pritisak i na prostor i na izgrađenu vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu. To je podrazumijevalo smanjenje sadržaja s ciljem smanjenja krčenja šume, smanjenja izgradnje građevinskih objekata i reduciranje sadržaja, te nalaženje balansa-ravnoteže između razvoja i uticaja na okoliš, što je suština planiranja. <u>Analiza uticaja izgrađenih objekata</u> U Izvještaju treba navesti uticaj izgrađenih objekata na okoliš i vodosnabdjevanje i odvodnju otpadnih voda, te konkretan zahvaćeni prostor. Mišljenja su da Izvještaj s aspekta zaštite voda treba doraditi, te da izrađivač i nosilac aktivnosti uvažé date primjedbe, tako da namjena i sadržaji koji se planiraju u obuhvatu Izmjena i dopuna Regulacionog plana "Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica", budu pažljivo i stručno odabrani i prostomo raspoređeni da smanjuju negativne uticaje na okoliš i vode, te je potrebno uspostaviti ravnotežu između potreba razvoja i valorizacije prostora u cilju ekonomskog razvoja s jedne strane i zaštite okoliša čiji je sastavni dio i zaštita voda s druge strane. <u>Šumarstvo i lovstvo</u> Mišljenje se odnosi na skijaške staze i žičare koje su isključivo u obuhvatu Regulacionog plana „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“. Skijaške staze i žičare koje su izvan navedenog obuhvata nisu razmatrane.	Prema važećoj Odluci nije propisana zabrana gradnje uređaja za tretman otpadnih voda u III vodozaštitnoj zoni, a članom 15. predmetne Odluke propisane su mjere zaštite, koje u stavu 4. nalažu da se otpadne vode moraju prethodno prečistiti putem „pojedinačnih ili grupnih uređaja za prečišćavanje i tako prečišćene ispustiti u tlo“. Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije (Službene novine F BiH broj: 26/20 i 96/20) daje se mogućnost indirektnog ispuštanja, što označava ispuštanje pročišćenih voda sa filtracijom kroz površinske ili podzemne slojeve zemljišta u podzemne vode, uz ispunjavanje uslova propisanih članom 16. Uredbe. Također, Uredba propisuje granične vrijednosti emisija za ispuštanje prečišćenih otpadnih voda iz postrojenja u osjetljivim područjima. Prilikom izrade idejnog rješenja faze hidrotehnika, Zavod je imao na raspolaganju geodetsku podlogu prema kojoj je potok Grkarica prikazan punom linijom kao vodotok stalnog karaktera. Zavod nije imao detaljnije podatke o potoku. U toku izrade Izvještaja o strategijskoj procjeni uticaja na okoliš za Plan (SPUO), tačnije na održanoj Scoping radionici prilikom koje se utvrđivalo, između ostalog, postojeće stanje površinskih i podzemnih voda, kao i u mišljenjima dostavljenim u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO, Ministarstvo privrede KS koje je prema zakonskoj regulativi nadležno za vodotoke II kategorije, nije se očitovalo po pitanju stanja pomenutog potoka tj. nisu dostavili informaciju da je isti povremenog karaktera. U skladu sa raspoloživim podacima, kao i sa zaključkom donešenim na sastancima održanim dana 17.12.2018. godine sa nadležnim iz Ministarstva privrede KS i Ministarstva komunalne privrede KS, dana 25.12.2018. godine sa Načelnikom Općine Trnovo i KJKP "Vodovod i kanalizacije" d.o.o. Sarajevo, te JKP "Trnovo" d.o.o. Trnovo, Zavod je planirao ispuštanje prečišćenih voda u potok. Prijedlog Ministarstva privrede je bio da se otpadne vode nakon prečišćavanja potisnim cjevovodom spoji na kolektor Bjelašnica-Igman-Hadžići, jer za to postoje i tehničke i prostorne mogućnosti.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		Mišljenja su da izgradnja većine skijaških staza i žičara u obuhvatu Regulacionog plana, osim žičare koja povezuje Cmi vrh i Sportski centar Tmovo te skijaške staze koja se spušta od Cmog vrha preko Stuparovog placa do Sportskog centra, uz primjenu svih mjera propisanih u Izvještaju o strategijskoj procjeni uticaja na okoliš, neće imati veliki negativan uticaj na prašumu Durmiševica, lovnouzdgojni rezervat i uži šumski pojas oko njih. Navedena žičara i skijaška staza prolaze kroz odjel 105 GJ „Ilgman“ koji pripada, u Šumskoprivrednoj osnovi za ŠPP „Igmansko“, izdvojenom lovnouzdgojnom rezervatu, odnosno zaštićenom rezervatu tetrijeba, divokoze i medvjeda. Ostaje druga staza, južno od prethodne, koja spaja stazu „Kolijevka“ sa Sportskim centrom. Ostale skijaške staze i žičare su blizu ili tangiraju lovnouzdgojni rezervat i neće izazvati njegovu fragmentaciju. Također, time će se povećati distanca između novoizgrađenih staza i prašume Durmiševica (Ravna vala). Prmcma IUCN (Međunarodna unija za zaštitu prirode i prirodnih resursa) kategorizaciji poručje prašume Ravna vala spada u katcgoriju Ia („strogo zaštićena prirodna područja u svrhu znanstvenih istraživanja“).Iz tog razloga, oko prašume je potrebno ostaviti što širi pojas šume koji će zadržati svoju prirodnost i u kojem neće biti izgradnje objekata. Prašuma, lovnouzdgojni rezervat i širi šumski kompleks čine neponovljivi ekosistem, neprocijenjive vrijednosti i njegovim narušavanjem bi izazvali ogromnu i nenadoknadivu štetu. Naša je dužnost sačuvati ga budućim generacijama. Ovo ministarstvo podržava razvoj Bjelašnice kroz "Izmjene i dopune Regulacionog plana "Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica" uz poštivanje naprijed navedenih primjedbi, prijedloga i sugestija koje imaju za cilj da se uspostavi trajna ravnoteža između razvoja i zaštite okoliša na način da planirana infrastruktura koja uključuje sve sadržaje u okviru plana kao i vodosnabdjevanje i odvodnja voda odgovaraju planiranim sadržajima, te da nemaju ncgativan uticaj na okoliš, vodosnabdjevanje i odvodnju voda.	Stav Zavod je da ovaj prijedlog iz više razloga nije opravdan i prihvatljiv, niti sa tehničkog niti sa ekonomskog aspekta, iz sljedećih razloga: Napominju da je generalno opredjeljenje Kantona da se odvodnje otpadnih voda vrši isključivo gravitacionim putem; Otpadne vode koje se planiraju prečistiti na lokalnom uređaja Grkarica, su istog sastava kao i vode koje se transportuju preko na kolektor Bjelašnica-Ilgman-Hadžići na postrojenje u Butile na prečišćavanje. Neekonomično je da se otpadne vode nakon tretmana u postrojenju Grkarica, upuste u kolektor koji transportuje zagađene otpadne vode i time ih opet onečisti, te se dovodi u pitanje investiciona isplativnost izgradnje samog postrojenja za koji su izdvojena sredstva od strane raznih institucija, uključujući i Kanton; Propusna moć postojećeg kolektora, koji je inače rekonstuisan, je nedostatna za transport dodatne količine bez obzira da li su vode prečišćene ili ne; Visinska razlika između trase postojećeg kolektora Bjelašnica-Ilgman-Hadžići i kote terena lokalnog uređaja iznosi 70-90m, a dužina potisnog cjevovoda cca 900m, da bi se spojio na postojeći kolektor. Pitanje utvrđivanja recipijenta za prečišćene otpadne vode iz postrojenja Grkarica nije samo ingerencija Ministarstva privrede i Zavoda za planiranje razvoja nego i drugih subjekata planiranja čija se područje djelovanja tiču istog, kao što je KJKP Vodovod i kanalizacija i JKP Trnovo. Zbrinjavanje aktivnog mulja, kao produkta postrojenja za prečišćvanje otpadnih voda, nije riješen na cijelom području Kantona Sarajevo. Kanton bi trebao da definiše mjere i aktivnosti koje će doprinijeti rješavanju problema konačnog zbrinjavanja mulja.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreativnog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
			U skladu s tim smatraju da je bespredmetno očekivati da se Izvještajem da detaljnija elaboracija o načinu zbrinjavanja mulja na području Kantona Sarajevo, od navedenih preporuka u Izvještaju o SPUO, kako slijedi: „izvršiti adekvatno obezvodnjavanje i stabilizaciju mulja koji će nastajati radi stvaranja uslova za njegov transport van lokacije na konačno zbrinjavanje, zabraniti skladištenje i sušenje mulja na lokaciji prečistača, ispitati mogućnosti kontrolisanog odlaganja mulja na poljoprivredno zemljište u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu (Službene novine F BiH, br. 72/09), izbjegavati dugotrajno skladištenje mulja na lokaciji uređaja i dr.“ Sugestija na ukidanje planirane žičare koja povezuje Crni vrh i sportski centar Trnovo, kao i ogranaka skijaških staza koje su u granicama Plana, a koje prolaze kroz lovno uzgojni rezervat je prihvaćena i implementirana u grafičkom prikazu zimska ponuda.
		U dopisu 07-07-22-51311/20 od 08.01.2021. godine (u prilogu) ne referišu se na sam Izvještaj, već na činjenice vezane za šume i šumsko zemljište. U Dopisu se navode površine šuma i šumskog područja, te napominje da navedene površine pripadaju Šumskoprivrednom području „Igmansko“ i „Trnovsko“. Krčenje šuma za potrebe izgradnje planiranih sadržaja je trajan gubitak šuma (za izgradnju nekih od navedenih objekata potrebno je izvršiti sječu šume u površini od 77,02ha). Gubitak šumskih površina, promjenom namjene u području SRP „Bjelašnica“, odraziće se na poslovanje KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. i na šumarski sektor u KS. Pored smanjenja proizvodnje drvnih sortimenata, trajnim gubitnom šumskih površina društvo ostaje trajno uskraćeno i za opštekorisne funkcije šuma. Prema IDPP Kantona Sarajevo 2003-2023. godine na području Igmansko i Bjelašnice planirano je da se preko 4500ha šumskog zemljišta pretvori u građevinsko. Posebno obratit pažnju na prašumu „Ravna Vala“ (Durmiševica). Izgradnjom planirane saobraćajnice i skijaškim stazama prašumu bi potpuno izolovali sa svih strana od ostalih šuma koje sa prašumom čine nedjeljiv prirodni kompleks.	Stav IG Banja Luka: U Izvještaju o SPUO IDRP SRP „Bjelašnica“ obrađena je tema šuma i šumskog zemljišta, definisane namjene površina u planiranom obuhvatu, definisane površine koje pripadaju „ŠPP „Igmansko“ i „Trnovsko“, kao i prepoznati negativni uticaji na šume i šumsko zemljište. U Poglavlju 6. Mjere zaštite okoliša, uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih uticaja provedbe plana ili programa na okoliš definisane su mjere zaštite za pojedine segmente okoliša, između ostalog i šume. Problem izolacije prašume Durmiševica riješen je odustajanjem od saobraćajnice i skijaških staza u neposrednoj blizini. Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: - Provođenje planova i etapna realizacija planiranih sadržaja i infrastrukturnih sistema, nije u nadležnosti Zavoda, te samim tim Zavod ne utiče na realizaciju i implementaciju istih.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreativnog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
			- Kroz izradu planske dokumentacije Zavod sagledava integralno sve segmente u prostoru, te daje prostorno planska usmjerenja. Zavod, kao stručna institucija, sa dugogodišnjim iskustvom u planiranju (cca 65. godina), je kroz usvojene planove dala osnovni koncept vodosnabdijevanja i odvodnje i tretmana otpadnih voda. - Uvažavajući činjenicu da je vodosnabdijevanje od primarnog značaja i interesa, analizirajući prostor Zavod je došao do saznanja da na prostorima Općine Trnovo egzistiraju izvorišta/vrela koja su perspektiva za korištenje isti za vodosnabdijevanja ovog područja, ali i šire. Podaci su potvrđeni od strane Federalnog zavoda za geologiju Sarajevo, koji izrađuje katastar podzemnih izvorišta na području KS. - Kada je u pitanju postojeći kanalizacioni/fekalni/ kolektor Bjelašnica–Igman–Hadžići treba spomenuti da je projektni biro KJKP „ViK“ d.o.o. Sarajevo izradio glavni projekat rekonstrukcije postojećeg kanala, profila 300mm, a čija relizacija je jednim dijelom izvršena, te je predmetnim Planom predviđena rekonstrukcija preostalog dijela pomenutog kanala za prihvatanje sanitarnih voda. - U okviru istog, proračunom je potvrđeno da je pri min. padu od 3% moguće prihvatiti otpadne vode od cca 10.800 stanovnika. - Obzirom da je ovo kapacitet kolektora od Bjelašnice do Hadžića, a uzimajući u obzir kontaktna područja, Idejnim rješenjem predmetnog Plana je utvrđena izgradnja novo postrojenja za prečišćavanje otpadnih (sanitarnih) voda. - Predmetnim Planom planirano je da se prikupljene oborinske vode ispuštaju slobodno po terenu, na za to pogodnim ne izgrađenim mjestima. - Na svim centralizovanim parkiralištima predviđeni su separatori ulja i masti.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		U dopisu 07-06-22-39359/19 od 12.01.2021. godine (u prilogu) polazi se od toga da strateški ciljevi Kantonalnog plana zaštite okoliša KS zaštita i unapređenje prirodnih resursa u konkretnom slučaju nisu uzeti u obzir, jer predloženi sadržaji u obuhvatu predmetnog Plana podrazumijevaju trajnu promjenu namjene veće površine šumskog zemljišta, fragmentaciju šumskih kompleksa, gubitak staništa divljači itd. te da je ovaj Izvještaj trebao biti sveobuhvatniji i detaljniji, nudeći više adekvatnijih i prihvatljivijih mjera za smanjenje negativnog uticaja na okoliš. Naglašava se, da je trebalo uzeti u obzir činjenicu, da Plan graniči sa područjem na kojem su već izgrađene staze, infrastrukturni, turistički i stambeni objekti, tako da će u konačnici ukupna površina šumskog zemljišta kojoj će se trajno promijeniti namjena biti daleko veća, kao i uticaj na okoliš. U Izvještaju se detaljnije opisuje sprječavanje negativnog uticaja u toku izvođenja radova, upotpuniti Izvještaj negativnim uticajima nakon realizacije RP-a. U Izvještaju je konstatovano da je kroz šumsko privrednu osnovu prepoznat značaj odjela za uzgoj tetrijeba, divokoze i medvjeda, ali nisu razmatrane niti uzete u obzir odredbe Lovno gospodarske osnove za „Posebno lovište Igman-Bjelašnica“ kao temeljnog akta za uzgoj i zaštitu divljači na ovom prostoru. Realizacijom planskih aktivnost doći će do fragmentacije ali i do trajnog gubitka staništa za navedene vrste divljači. Osim toga, ukazuje se na to da se u Izvještaju navodi da je riječ o relativno malim površinama koje je potrebno zauzeti realizacijom planskih aktivnosti, međutim, da treba uzeti u obzir da se ove planske aktivnosti naslanjaju na prostor na kojem je već izvršena promjena namjene šumskog zemljišta te da je potrebno da se ovaj kompletan obuhvat cijeni sa aspekta procjene uticaja na okoliš i detaljno obrazloži sa predloženim mjerama. Postavlja se pitanje, zbog čega se u Izvještaju predlaže provođenje detaljnih istraživanja prirodnih karakteristika na predviđenim koridorima skijaških staza radi utvrđivanja uticaja na šumu i u tom smislu izrada „nove obavezne studije uticaja na okoliš“ kada se to trebalo uraditi ovom strategijskom procjenom uticaja. Na kraju, skreće se pažnja na prašumu „Ravna vala“ koja će praktično biti okružena planiranim sadržajima i tako izgubiti svojstvo prašume. - ističu da u ovom Izvještaju nisu analizirani eventualni šumski požari kao i navedene mjere zaštite šuma od požara;	Stav IG Banja Luka: Poglavlje 6. Mjere zaštite okoliša, uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih uticaja provedbe plana ili programa na okoliš je pretrpilo značajne izmjene, u koje su ugrađene sugestije. Izmjenom planiranih aktivnosti ili eventualnim odustajanjem od dijela sadržaja moguće je izbjeći aktivnosti u odjelu za uzgoj tetrijeba, divokoze i medvjeda te se odustalo od sadržaja u ovim odjelima. Obavezne procjene uticaja na okoliš i izrade okolinskih dozvola u skladu sa „Pravilnikom o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu“ („Službene novine Federacije BiH“ broj 19/04)

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		- primjedba za tačku 8. i pitanje usklađivanja izgradnje i rekonstrukcije, te održavanja zahvata i sadržaja s aktivnostima održivog upravljanja šumama u svrhu racionalnog korištenja prostora i ekološke prihvatljivosti za šumski ekosistem; - primjedba za tačku 12. u vezi površina s većim nagibom i korisnika prostora	
5.	Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo	U mišljenju broj 01-1131/20-Z05 od 08.01.2021. godine (u prilogu) konstatuje se da će planirane aktivnosti u IDRP „Sportsko rekreaciono područje Bjelašnica“ imati negativne uticaje na biodiverzitet, vegetaciju (smanjenje staništa), šume, uznemiravanje životinjskog svijeta, podzemne vode. Svaki oblik tehnogenih zahvata, kao i građevinski radovi na izgradnji planiranih objekata i prateće infrastrukture uticaće na sve prirodne elemente podzemnog hidrološkog režima, kao i na fizičko-hemijske karakteristike vode. Napominjući činjenicu da je prostor u III zoni izvorišta Sarajevskog polja. U mišljenju se navodi da određene vegetacijske zajednice predstavljaju vrlo senzitivne ekosisteme čija opstojnost je već duži vremenski period ugrožena, te da je s tim u vezi potrebno detaljno elaborirati sve potencijalne negativne uticaje izgradnje objekata i uopšte svih tehnogenih zahvata. Smatraju, da će na površinama koje su izdvojene kao lovouzgojni rezervati, odnosno zaštićeni rezervati tetrijeba, divokoze i medvjeda izgradnjom planiranih sadržaja doći do fragmentacije staništa te da je stoga potrebno utvrditi kompenzacijske uslove, shodno odredbama Zakona o zaštiti prirode Federacije BiH i na drugim značajnim staništima nadoknaditi štetu koja je nastala degradacijom postojećih staništa. Na kraju se predlaže sanacija i rekonstrukcija kanalizacione mreže „Bjelašnica-Hrasnica“.	Stav IG Banja Luka: Uticaji izgradnje objekata i ostalih tehnogenih zahvata obrađeni su, a u Izmjenama dokumenta detaljno su obrađene pojedinačne aktivnosti čijim se provođenjem očekuju značajni uticaji na prostor. Prilikom realizacije planskih aktivnosti iz IDRP-a propisane su mjere sa smanjenje/sprječavanje negativnih uticaja na okoliš. Od sadržaja na površinama izdvojenim kao lovouzgojni rezervati se u velikoj većini odustalo, te su uticaji značajno umanjeni. Sanacija i rekonstrukcija kanalizacione mreže „Bjelašnica-Hrasnica“ je planirana IDRP-om.
6.	Agencija za vodno područje rijeke Save	U mišljenju broj 10-1445-3/20 od 18.01.2021. godine (u prilogu) navodi se da bi u poglavlju 2.1.3 trebalo dati osvrt na Studiju dugoročnog snabdijevanja vodom stanovništva, privrede i industrije na vodnom području rijeke Save Federacije BiH – Sarajevski kanton (2019. godina); da je za proračun potrebnih količina vode uzeta daleko veća specifična potrošnja vode od potrebne; da Izvještaj treba dopuniti podacima iz Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH (2016-2021);	Stav IG Banja Luka: Izvještaj o SPUO predlaže smanjenje vrijednosti specifične potrošnje vode. Potok Presjenica i rijeka Gornja Grkarica su navedeni u Izvještaju. Mjere su usklađene sa Planom upravljanja vodama.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreativnog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		nedostaje trenutno/postojeće stanje vodnih tijela i tačan popis površinskih voda (izvora i potoka) predmetnog područja; da prijedlog mjera zaštite treba usaglasiti sa ciljevima Plana upravljanja vodama. Primjedbe se odnose i na monitoring površinskih voda i na njegovu učestalost.	Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: – Napominjemo da je „Studija dugoročnog snabdijevanja vodom stanovništva, privrede i industrije na vodnom području rijeke Save u FBiH za period do 2050. godine“, za područje Kantona Sarajevo analizirala samo rad dva komunalna preduzeća (KJKP ViK d.o.o. Sarajevo i JKP Trnovo d.o.o. Trnovo) a za ostale nije dala osvrt. Također se pri izradi ovog dokumenta nije dao osvrt na prostorno plansku dokumentaciju KS, koji je definisao planska usmjerenja vodosnabdijevanja. S tim u vezi konstatujemo da predmetna Studija nije adekvatno sagledala problematiku i dala usmjerenja kada je u pitanju vodosnabdijevanje na području KS. – Obzirom na planirane sadržaje u prostoru (hoteli, restorani itd.), Zavod ostaje pri svom stavu da specifična potrošnja vode unutar obuhvata iznosi i 250 l/sec.
7.	KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o.	U Dopisu broj 4546/20 od 18.-01.2021. godine (u prilogu) navodi da Izvještaj treba biti usalašen sa Idejnim rješenjem – snabdijevanje vodom u okviru IDRP „Sportsko-rekreativnog područja Bjelašnica“ na koje je KJKP „Vodovod i kanalizacija“ ranije dalo pozitivno mišljenje. Što se tiče odvodnje otpadne vode, ukazuju na činjenicu da se dio rješavanja odvodnje oslanja na sabirnu kanalizacionu mrežu i prepumpavanje, a koja je u vlasništvu ZOI'84, te da je potrebno detaljno sagledati stanje ove mreže i njen kapacitet za prihvatanje dodatnih količina otpadne vode. U tom smislu, Izvještaj obavezno treba obuhvatiti rekonstrukciju ove mreže i adekvatne mjere zaštite u slučaju akcidentnih situacija sa prekidom rada prepumpnog sistema. Navode i niz objekata za koje odvodnja otpadne vode nije uopšte tretirana. Takođe, smatraju da rekonstrukcija glavnog kolektora Bjelašnica-Igman-Hadžići mora zauzeti primarno mjesto u Izvještaju. U Mišljenju ukazuju i na to da nije obrađen uticaj krčenja šume za potrebe gradnje sadržaja planiranih Planom na hidrološko područje Sarajevskog polja, kako bi u skladu s tim eventualno bio predložen strožiji režim nego je to sada. Na kraju su dati prijedlozi po pitanju zagrijavanja objekata i proizvodnje vještačkog snijega. - Dat je prijedlog da se kao indikator uvrste i mineralna ulja.	Stav IG Banja Luka: Sve aktivnosti prikazane u Izvještaju o SPUO preuzete su iz IDRP-a SRP „Bjelašnica“. Plansko rješenje „Rekonstrukcija postojećeg primarnog kolektora“ definisano IDRP-om i obrađeno kroz Izvještaj. U Poglavlju 6. <i>Mjere zaštite okoliša, uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih uticaja provedbe plana ili programa na okoliš</i> definisane su mjere zaštite za pojedine segmente okoliša Uticaj krčenja šume za potrebe gradnje sadržaja planiranih Planom na hidrološko područje Sarajevskog polja radi predlaganja strožijeg režima zaštite nije predmet Strategijske procjene uticaja na okoliš. Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: – Idejnim rješenjem snabdijevanja vodom i odvodnja otpadnih i oborinskih voda predmetnog Plana, predviđena je rekonstrukcija postojeće PS i potisnog cjevovoda. – Planom je predviđena odvodnja otpadnih voda za svaki objekat. Za objekti koji se ne mogu priključiti na separatnu kanalizacionu mrežu planirana je individualno tretiranje otpadnih voda putem BIO prečištača ili septičkih jama.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
			– Napomena: Korigovat će se dužina kolektora u Planu.
8.	KJP ZOI'84	U mišljenju broj 056/21 od 06.01.2021. godine (u prilogu) ne referiše se na Izvještaj. U mišljenju se referiše na sadržaj Plana sa aspekta upravitelja sportsko-regreativnih terena na Bjelašnici. Da li je RP iz 1982. još uvijek na snazi, te da li se može pristupiti izgradnji novih skijaških staza definisanih ovim planom? Za sve novoplanirane aktivnosti koje nisu definisane RP iz 1982 godine. Kao i koje nisu bile prijedlog IDRP, koji su uslovi da bi upravitelj KJP ZOI'84 iste mogao uplaniti sa Zavodom te krenuti u realizaciju aktivnosti? Sumnja se da bi predložena IDRP sa posebnim aspektom na UP Kolijevka i UP Bjelašnica-Babin do mogao dovesti u pitanje mogućnost daljnjeg razvoja Ski centra te smatraju da bi ove prijedloge trebalo dodatno analizirati kako sa KJP ZPI'84 tako i sa stručnim licima i relevantnim institucijama.	Stav IG Banja Luka: Primjedbe se odnose na IDRP. Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: – Regulacioni plan ne reguliše vlasničke odnose i prava upravljanja i korištenja sadržaja. – RP iz 1982. godine je tehnički još na snazi, sve nove staze moraju biti predviđene predmetnim Planom, kako bi se mogle realizovati. – Određeni sadržaji su na inicijativu KJP ZOI 84 ugrađeni u prijedlog Plana, ali naknadno, pri čemu Izrađivač Studije nije imao uvid u iste. – Zavod ne učestvuje u izradi Urbanističkih projekata: Kolijevka i Babin do, već iste Nosilac pripreme realizuje sa trećim licem.
9.	Udruženje „Resursni Aarhus centar u BiH“	U dopisu 02-003/21 od 06.01.2021. godine (u prilogu) poseban naglasak stavljaju na to da strategijska procjena nije vršena u skladu sa odredbama Uredbe o stretegijskoj procjeni uticaja planova i programa na okoliš. Mišljenja su da su upitni načini na koji će se zaštititi izvorišta voda u kontekstu kumulativnog efekta pritisaka na podzemne vode i vodne režime izgradnjom novih stambenih i ugostiteljskih objekata na planini Bjelašnici, naročito na način na koji je to do sada vršeno, grubim uništavanjem i narušavanjem okoliša dovesti u pitanje ispravnost i raspoloživost pitke vode, zaista vrijedno rizika po zdravlje građana Sarajeva. Takođe, ukazuju na to da u Izvještaju nisu dovoljno, ili uopšte razrađeni mogući negativni uticaji, niti identifikovane adekvatne mjere zaštite za evidentirane prirodne cjelina Bjelašnice, Treskavice, Rakitnice, Visočice, kao ni za prašumu Durmiševica.	Stav IG Banja Luka: Izvještaj je urađen u skladu sa Uredbom o strategijskoj procjeni uticaja planova i programa na okoliš (Službene novine Kantona Sarajevo 32/11). Definisane su mjere zaštite voda, kao i aktivnosti koje smanjuju i/ili eliminišu štetne uticaje. U Tabeli 13. Kvalitativna ekspertska procjena pozitivnih i negativnih uticaja na okoliš obrađeni su uticaji planskih aktivnosti na lovnouzgojne rezervate tetrijeba, divokoze i medvjeda, geološko-geomorfološko područje limnoglacialnog područja Gornje Grkarice, prašumu Durmiševica.
10.	Extreme Sport Club Sarajevo	U dopisu broj 001/21 (u prilogu) ne komentariše Izvještaj, već daje informacije o klubu i sportovima koje okuplja.	/

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreativnog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
11.	Mehmed Bublin, prof. emeritus Građevinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu	I dopisu od 11.01.2021 godine (u prilogu) navodi da Izvještaj nije baziran na sistemskim, kumulativnim, dugoročnim i sinergijskim posljedicama na okolinu, nego je orjentisan na pojedinačno tretiranje: uništavanje šuma i biodiverziteta, izgradnju objekata, tretman otpadnih voda, vodosnabdijevanje, tretman otpada, saobraćaja i saobraćajnica. Ovakav pristup relativizira značaj uticaja i posljedica, svodeći ih na procentualno učešće u odnosu na prostornu obuhvatnost Plana, čime ih minimizira, vjerujući apsolutno u mjere koje će se preduzeti za njihovo umanjivanje ili eliminaciju. Sve ovo ukazuje na pogrešan pristup, a pogled na slike uništavanja stoljetnih šuma i njihovog biodiverziteta podsjeća na ekocid, pogotovo što je realizacija sportskog centra i njegovog doprinosa razvoju sasvim upitna.	Stav IG Banja Luka: Djelimično izmjenjena metodologija. Planske aktivnosti koji imaju značajan uticaj na okoliš obrađene su detaljno u poglavlju 5 <i>Značajni uticaji plan</i>.
12.	Anes Podić, Udruženje Eko akcija	U komentaru od 15.01.2021. godine dostavljenog putem e-maila navodi da Nacrtu Izvještaja nedostaje analiza postojećeg stanja, odnosno u kojoj mjeri je postojeća izgradnja na području Bjelašnice i Igmana uticala na okoliš, prvenstveno na kvalitet vode u izvorištima Sarajevskog polja. Tek nakon temeljne analize postojećih uticaja na kvalitet voda i učinka mjera koje su do sad primjenjene, bilo bi moguće davati odgovarajuće preporuke o tome, da li je buduća gradnja moguća i ako jeste, u kojem obimu i uz kakve mjere zaštite. U tom smislu je potrebno Izvještaj doraditi.	Stav IG Banja Luka: Izvještaj sadrži analizu postojećeg stanja. U poglavlju 5 <i>Značajni uticaji plana</i> obrađeni su uticaji svake pojedinačne planske aktivnosti na komponente okoliša.
13.	Danijela Kristić, Zamjenica predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo, Inicijativa Bjelašnica Igman	U dopisu broj 01-19-157-1/21 od 05.01.2021. godine (u prilogu) iznijela je stavove koji se odnose na sadržaje planirane obuhvatom Plana, bez osvrta na sam postupak strategijske procjene uticaja Plana na okoliš. Navodi, Master plan iz 1997. je dobra polazna osnova za razvoj vertikalnog transporta i proširenja ski staza. Nisu uzeti u obzir zahtjevi ZOI'84 koji bi doveli skijalište u funkcionalnije stanje. Nedostaju plave staze za početnike i slabije skijaše. Postojeći četvorosjed je pogrešna investicija, neophodno ga je izmjestiti. Ne bi se smjela dozvoliti gradnja bilo kakvih objekata na samoj ski stazi, u dijelu od Tehničke baze do Babinog dola. Smatraju da je nordijska staza koja bi povezala Babin do sa Velikim poljem potrebna i da se ljeti može koristiti za biciklizam. Ucrtati na grafičke priloge planirane biciklističke staze.	Stav IG Banja Luka: Predložena su alternativna rješenja za pojedine planske aktivnosti, odnosno odustajanje od pojedinih sadržaja u cilju zaštite okoliša. Stav Zavoda za planiranje razvoja KS: – Plave staze su planirane predmetnim Planom, međutim uvidom u primjedbe subjekata planiranja konstatovano je da se iste trebaju preispitati obzirom da se nalaze u rezervatu staništa pojedinih životinja. – Odlukom o provođenju Plana data je fleksibilnost pri realizaciji vertikalnog transporta. – Prostor kroz koji je prolazila nordijska staza je uzurpiran sadržajima usvojenog UP „Sportski centar Trnovo“. Obzirom da je dio trase plavih staza, zbog konfiguracije terena, niskog nagiba, iste se mogu koristiti i za nordijske discipline zimi, a u ljetnom periodu za biciklizam.

Tabelarni prikaz komentara prikupljenih u proceduri javnog uvida na Izvještaj o SPUO za ID RP „Sportsko-rekreacionog područja Bjelašnica“ sa obrazloženjem Nosioca izrade Izvještaja o SPUO na komentare koje se tiču Izvještaja i Nosioca izrade Plana na komentare koje se tiču planskih opredjeljenja

R.br.	Naziv subjekta	Komentar	Stav Nosioca izrade Izvještaja o SPUO i Stav Nosioca izrade Plana
		Predlaže se uvođenje shuttle bus linije koja bi kružila po cijelom području i olakšavalo pristup polaznoj stanici skijališta svim korisnicima. Poželjno je u RP uvrstiti i promjenu određenih područja u šumska organizovanim pošumljavanjem.	– Imajući u vidu i druge primjedbe, Zaključkom će se utvrditi da li će se zadržati ili izuzeti plave staze. – Na grafičkim prilogima bit će utvrđene biciklističke staze. – Pitanje uvođenja shuttle bus linije i pošumljavanja definisat će se kroz Odluku o provođenju Plana detaljnije.